

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК СТАНДАРТЫ

Господдержная
научно-техническая
библиотека

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
МЕМЛЕКЕТТІК ЕЛТАҢБАСЫ САЛЫНҒАН
МӨР**

Техникалық талаптар

**ПЕЧАТИ С ВОСПРОИЗВЕДЕНИЕМ
ГОСУДАРСТВЕННОГО ГЕРБА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

Технические требования

ҚР СТ 1430-2005

Ресми басылым

**Қазақстан Республикасы индустрия және сауда министрлігінің
Техникалық реттеу және метрология комитеті**

Астана

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК СТАНДАРТЫ

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
МЕМЛЕКЕТТІК ЕЛТАҢБАСЫ САЛЫНҒАН
МӨР**

Техникалық талаптар

ҚР СТ 1430-2005

Ресми басылым

**Қазақстан Республикасы индустрия және сауда министрлігінің
Техникалық реттеу және метрология комитеті**

Астана

Алғы сөз

1. Қазақстан Республикасы Мәдениет, ақпарат және спорт министрлігі мен Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылыми-техникалық орталығы
ӨЗІРЛЕП ЕНГІЗДІ

2. Қазақстан Республикасы Индустрия және сауда министрлігі техникалық реттеу және метрология комитетінің 2005 жылғы желтоқсандағы № 441 бұйрығымен **БЕКІТІЛІП ІСКЕ ҚОСЫЛДЫ**

**3. БІРІНШІ ТЕКСЕРУДІҢ МЕРЗІМІ
ТЕКСЕРУ КЕЗЕҢДІЛІГІ**

**2010 жыл
5 жыл**

4. АЛҒАШ РЕТ ЕНГІЗІЛДІ

Осы стандарт Қазақстан Республикасы Индустрия және сауда министрлігі Техникалық реттеу және метрология комитетінің рұқсатынсыз ресми басылым ретінде толықтай және ішара ұдайы шығарылуы, көбейтілуі және таратылуы мүмкін емес.

Мазмұны

1	Қолданылу саласы	1
2	Нормативтік сілтемелер	1
3	Анықтамалар	1
4	Жалпы ережелер	2
5	Қазақстан Республикасының мемлекеттік елтаңбасы салынған мөрге қойылатын техникалық талаптар	3
6	Қазақстан Республикасының мемлекеттік елтаңбасы салынған елтаңбалық мөрді жасау үшін қолданылатын материалдар мен сатып алу бұйымдарына қойылатын техникалық талаптар	4
7	Елтаңбалық мөрдің резеңкеден жасалған қалыбына қойылатын техникалық талаптар	5
8	Қазақстан Республикасының мемлекеттік елтаңбасы салынған мөрді қолдан жасаудан қорғау жөніндегі техникалық талаптар	5
А қосымшасы Библиография		7

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК СТАНДАРТЫ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК ЕЛТАҢБАСЫ САЛЫНҒАН МӨР

Техникалық талаптар

Енгізілген күні 2007.01.01.

1 Қолданылу саласы

Осы стандарт (Осы стандарт) Қазақстан Республикасы мемлекеттік органдары мен ұйымдарының Қазақстан Республикасының Мемлекеттік елтаңбасы салынған мөрлеріне техникалық талаптарды белгілейді.

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік елтаңбасы салынған мөрлерге қойылатын міндетті талаптар осы техникалық талаптардың 5-бөлімінде жазылған.

Осы стандартты Қазақстан Республикасының барлық мемлекеттік ұйымдары (бұдан әрі – мемлекеттік ұйымдар) және меншік нысанына қарамастан мөрлерді жасау саласында қызметтерін жүзеге асыратын өзге ұйымдар (бұдан әрі – ұйымдар) қолдануға міндетті.

2 Нормативтік сілтемелер

2.1. Осы стандартта сілтеме жасалды:

ҚР СТ 989-2004 Қазақстан Республикасының Мемлекеттік елтаңбасы. Нысаны, көлемі және техникалық талаптары.

3 Анықтамалар

Осы стандартта мындай тиісті түсіндермелерімен терминдер пайдаланды:

3.1. Мөр: Қағазға штемпельдік бояумен осы форманың таңбаларын қалдыру үшін басу формасы бар құрылғы.

3.2. Қалып: Бейнені салуға арналған басу формасы.

3.3. Бедерлеме: Қағаздағы мөр қалыбының бейнесі.

3.4. Қазақстан Республикасы Мемлекеттік елтаңбасының бейнесі бар мөр: Ортасында Қазақстан Республикасы Мемлекеттік елтаңбасы бейнесінің қалыбы бар және тек мемлекеттік органдар мен ұйымдардың лауазымды тұлғаларының қолы қойылған құжаттардың түпнұсқалылығын растау үшін ғана пайдаланылатын мөр.

Ресми басылым

3.5. Штемпельді бояу: Мөр қалыбының көмегі арқылы қағазға бедерлемелерді түсіруге арналған арнайы бояғыш зат.

3.6. Штемпельді көпшік: Ол, мөр қалыбының басу элементтері штемпельді көпшікпен байланысқан кезде өзінің бойынан штемпельді бояуды бөлетін материал.

3.7. Басу элементі: Штемпельді бояуды қабылдайтын және оны қағазға түсіруші мөр қалыбының учаскесі.

4 Жалпы ережелер

4.1. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік елтаңбасы салынған мөр (бұдан әрі – елтаңбалық мөр) мемлекеттік орган немесе ұйым басшының қолы қойылған өтінім бойынша дайындалады.

4.2. Мемлекеттік ұйым елтаңбалық мөрге тапсырыс беру кезінде өтінімге мыналарды қоса беруі тиіс:

- дәл, айқын, таза және түсінікті орындалған елтаңбалық мөрдің эскизі;
- белгіленген тәртіппен куәландырылған толық және қысқартылған (егер ондай қарастырылған болса) атауы бар Жарғының (Ереженің) көшірмесі.

4.3. Елтаңбалық мөрді дайындау үшін негіздемені де көрсету қажет: мемлекеттік ұйымның құрылуы немесе қайта ұйымдастырылуы, мөрдің ескіруіне және жоғалуына байланысты мөрді ауыстыру.

4.4. Мемлекеттік ұйымдардың елтаңбалық мөрлерінің мәтіндері олардың атауын Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасындағы Тілдер туралы» Заңына сәйкес камтуы тиіс.

4.5. Ақпараттық өрісте мәтіндік мазмұны бірдей елтаңбалық мөрдің екі және одан көп данасын жасауға болмайды. Мемлекеттік ұйымдардың мәтіндік мазмұны бірдей елтаңбалық мөрлерін дайындау кезінде, егер ол соңғысының жарғысымен немесе ережесімен қарастырылған болса, мәтін бөлігі реттік нөмірмен – араб сандарымен немесе символдармен толықтырылады.

4.6. Елтаңбалық мөрді жоғалтқан кезде «Д» литері ақпараттық өрісінде қосымша реквизиттер арқылы оның екінші нұсқасы дайындалады.

4.7. Мемлекеттік ұйым елтаңбалық мөрлерді қайтадан жасау үшін өтінімді ресімдеу кезінде жаңа баспаның эксиздеріне қоса одан бұрынғы мөрлердің жойылғандығы немесе жоғалғандығы туралы актіні бірге беруі тиіс.

4.8. Елтаңбалық мөрлерді есепке алуды, сақтауды және пайдалануды ұйымдастыруға жауапкершілік мемлекеттік ұйымның басшысына жүктеледі.

4.9. Мемлекеттік ұйымдар елтаңбалық мөрлерді жоюды белгіленген тәртіппен жүргізулері тиіс.

5 Қазақстан Республикасының мемлекеттік елтаңбасы салынған мөрге қойылатын техникалық талаптар

5.1. Елтаңбалық мөр осы стандарттың талаптарына, мемлекеттік органның өтініміне және елтаңбалық мөрдің эскизіне сәйкес дайындалуы тиіс.

5.2. Елтаңбалық мөр дөңгелек нысанда дайындалуы тиіс.

5.3. Елтаңбалық мөр қалыбының ең кіші диаметрі $-25 +1$ мм, ең үлкен диаметрі $-50-1$ мм.

5.4. Елтаңбалық мөрдің қалыбы сыртқы айналым бойынша кері сызылған (қара мәтіндегі ақ жазу) шағын мәтін орналасқан $1,3+0,1$ жуандықтағы құрсаумен шектеседі.

Шағын мәтін елтаңбалық мөрді жасаушы-кәсіпорын туралы ақпараттан (жасаушының атауы, лицензияның нөмері және берілген күні, мөрді жасау жылы, айы және күні, сондай-ақ жасаушы анықтайтын басқа да ақпараттардан) тұруы тиіс.

5.5. Елтаңбалық мөр қалыбының ортасында Қазақстан Республикасы Мемлекеттік Елтаңбасының жарықтанған бейнесі орналасады.

5.5.1. Мемлекеттік елтаңба бейнесінің ең төменгі өлшемі диаметрі $15+1$ мм. шеңберге жазылуы тиіс.

5.5.2. Елтаңбалық мөрдегі Қазақстан Республикасы Мемлекеттік Елтаңбасының көрсетілген бейнесі 989. ҚР СТ талаптарына сәйкес болуы тиіс.

5.5.3. Қазақстан Республикасы Мемлекеттік елтаңбасының айналасында $1-0,1$ мм. арақашықтықтағы шеңберде ілгері сызықта шағын мәтін (ақ түстегі қара жазу) орналасады. Шағын мәтін елтаңбалық мөрдің тапсырыс берушісі туралы ақпаратты, соның ішінде мемлекеттік ұйымның салық тіркеу нөмерін -СТН камтуы тиіс.

5.5.4. ілгері және кейінгі шағын мәтіндердің концентрациялық шеңберлерінің арасында ақпараттық өрістің концентрациялық жолдары орналасады. Ақпараттық өрістің сыртқы және кейінгі жолдарында сағат тілімен және симметриялық мөр қалыбының тік осіне қарай атау септігінде мемлекеттік ұйымның толық атауы және тік жақшаның ішінде – оның қысқартылған атауы орналасады.

Қысқартылған атауы, ол құрылтай құжаттарында бекітілген жағдайларда ғана толық атаудан кейін дөңгелек жақшаның ішіне жазылады.

5.6. Ақпараттық өрістің төменгі жағында сағат тіліне қарсы симметриялық бағытта мөр қалыбының тік осіне қарай елтаңбалық мөр туралы қосалқы мынадай ақпараттар орналасады:

екінші мөр үшін 2 санынан басталатын елтаңбалық мөрдің рим сандарымен белгіленген реттік нөмері (егер мөр бір ғана данада жасалмаған болса);

қосымша символ (дар) – « * »;

мөрдің бірінші түпнұсқасы үшін I санынан басталатын (жоғалған елтаңбалық мөрді қайтадан жасау кезінде) рим сандарымен белгіленген түпнұсқаның реттік нөмірі мен «Д» әрпі.

5.7. Мемлекеттік ұйымның атауы Жарғыда (Ережеде) бекітілген атауға сәйкес келуі тиіс. Мемлекеттік ұйымның жоғары тұрған органы болған кезде оның толық атауы мемлекеттік ұйымның толық атауының алдында орналасады.

5.8. Елтаңбалық мөрлер, оларды тексеру және құжатқа түсіру кезінде бейнеленген барлық элементтердің бедерлемесі анық түсетіндей дайындалуы тиіс. Бедерлеменің барлық бөліктерінің айқындылығы және түстік реңі бірдей болуы тиіс. Көрнекі көрінетін: басу элементтерінің шетіндегі бояуларды қысуға, толық басылмауы мен дұрыс басылмауына, бедерлемедегі бейнелеу детальдарын бұрмалауға, сондай-ақ жууға және сүртуге жол берілмейді.

5.9. Бедерлемеді бейнелеу мен корғаудың барлық міндетті және қосымша элементтері көрінуі тиіс.

5.10. Елтаңбалық мөрді орауға, маркировка жасауға және тасымалдауға арнайы талаптар көрсетілмейді.

6 Қазақстан Республикасының мемлекеттік елтаңбасы салынған елтаңбалық мөрді жасау үшін қолданылатын материалдар мен сатып алу бұйымдарына қойылатын талаптар

6.1. Елтаңбалық мөрдің қалыбы лазерлік гравировкаға арналған резеңкеден немесе осы резеңкеге сәйкес келетін, сондай-ақ осы стандарттың талаптарының орындалуын қамтамасыз ететін техникалық көрсеткіштері бар басқа материалдардан жасалады.

6.2. Елтаңбалық мөрдің қалыбын жасауға арналған резеңкеде көрнекі көрінетін қампаюды, жарылуды, қисаюды лупадан 15 есе үлкейту арқылы көрнекі көрсететін қондырғылардың болуына жол берілмейді.

Резеңкенің нашатыр мен су қоспасында ісінуі нашатырдың кез-келген концентрациясында 5 % массадаң аспауы тиіс, осыған орай резеңкенің ұзару шегі 200 проценттен кем болмауы тиіс.

Елтаңбалық мөрдің қалыбын жасауға арналған резеңкенің жуандығы $2+0,2$ мм. кем болмауы тиіс. Өңдеу кезінде резеңке 0,25-тен 1,8 мм. дейінгі тереңдікте гравировка жасауға мүмкіндік беруі тиіс.

6.3. Штемпельді көпшік пен штемпельді бояу осы стандарт талаптарының орындалуын қамтамасыз ететін сипаттамаларға ие болулары тиіс.

6.3.1. Қағазға бедерлеме түсіру кезінде қағаз бетіндегі штемпельдік бояудың сіңуі мен кебуі сіңбей қалусыз 10 секундтан көп емес уақытта жүргізілуі тиіс және майлану мен өшуге шыдамды болуы керек.

6.3.2. Штемпельді бояу қағазға бедерлеме түскеннен кейін тікелей күн сәулелерінен қорғалған және қорғалмаған жерлерде күндізгі жарық және бөлме температурасы кезінде көрнекі көрінетін түстік айқындылықты, сондай-ақ бейненің геометриялық сипаттамасы мен қорғау элементтерінің сипаттамасын өзгертпеуі тиіс.

7 Елтаңбалық мөрдін резеңкеден жасалған қалыбына қойылатын техникалық талаптар

7.1. Елтаңбалық мөрдін ақпараттық өрісіндегі қаріп әріптерінің рұқсат етілген ең аз биіктігі $-1,5 +0,1$ мм. кем емес, қаріп белгісі штрихтарының ені $-0,1+0,01$ мм. кем емес.

7.2. Елтаңбалық мөр қалыбының жазықтығына қатысты перпендикуляр бойынша басу элементтерінің бүйір тұстары сыртының көлбеу бұрышы 40-тан 70 градусқа дейін болуы тиіс.

7.3. Ашық элементтердің ойығы осы элементтердің 1-кестедегі өлшемдеріне сәйкес келеді.

1-кесте Ашық элементтердің өлшемі мен ойықтарының ара-қатынасы

Ашық элементтің өлшемі	Ашық элементтің ойығы
0,03-тен 0,1-ге дейін	0,1-ден 0,25-ке дейін
«0,1 «0,15	«0,25 «0,35
«0,15 «0,5	«0,35 «0,8
«0,5 «5,0	«0,8 «1,2
«5,0	«1,2 «1,8

7.4. Елтаңбалық мөрдін қалыбын дайындағаннан кейін басу элементтерінің жақтаулары тегіс болуы тиіс. Егер тырнау және тыртық болса, онда олар лупамен 15- есе үлкейту арқылы ғана көрнекі көрінуі тиіс.

8. Қазақстан Республикасының мемлекеттік елтаңбасы салынған мөрді қолдан жасаудан қорғау жөніндегі техникалық талаптар

8.1. Елтаңбалық мөрдін қолдан жасаудан қорғайтын 4-тен кем емес міндетті элементтері болуы тиіс. Елтаңбалық мөрлердің қолдан жасаудан қорғайтын міндетті элементтері мыналар болып табылады:

Елтаңбалық мөр құрсауының сыртқы айналымында орналасқан «қара түстегі ақ жазу» түріндегі шағын мәтін. Шағын мәтін әріптерінің өлшемі 0,5-тен 0,8 мм. дейін;

Ақпараттық өріс мәтінінің жолдарын Қазақстан Республикасының Мемлекеттік елтаңбасының бейнесінен бөліп тұратын ішкі айналымға

орналасқан «қара түстегі ақ жазу» түріндегі шағын мәтін. Шағын мәтін әріптерінің өлшемі 0,5-тен 0,8 мм. дейін.

0,66 мм. жуандықтағы сызықтардың болуы;

каріптің жекелеген әріптерін өзгерту және мөрдің бейнесіне жай қарағанда көрінбейтін кіші графикалық элементтерді енгізу.

8.2. Мемлекеттік ұйымның талабы бойынша елтаңбалық мөрлерді қолдан жасаудан қорғауды арттыру үшін қорғаудың қосымша элементтері қолданылады, соның ішінде:

Жартылай тонды линиатурасы сантиметріне 80 сызықтан кем емес және тығыздығы 20% артық емес әртүрлі нысандағы бояу нүктелері бар элементтердің болуы;

Мөрдін геометриялық пропорцияларының көзге көрінбейтін өзгерістері, оларға білінбейтін (10% аспайтын) дұрыс емес форма беру, мөрдің бейнесіне резенкенің табиғи ақауларын бейнелейтін ақаулар енгізу.

Мөрдің бейнесіне, осы мөрді жасаған құрылғы мен мөр жасаушыны бірдейлендіруге мүмкіндік беретін қорғаудың жасырын элементтерін енгізу.

8.3. Елтаңбалық мөрлерді қолдан жасаудан қорғайтын қосымша құралдар оларды мөр дайындауға арналған ең төменгі қабілетті құралдарда шығару мүмкіндігін болдырмауы тиіс.

8.4. Елтаңбалық мөрлерді дайындауға арналған жабдықтың рұқсаттық қабілеттілігі сантиметріне 800 нүктеден кем болмауы тиіс.

8.5. Елтаңбалық мөрді пайдалану мен жасауды бақылау үшін олардың болуы көрнекі бақылауға алынуы мүмкін болмайтын қолдан жасаудан қорғаудың қосымша элементтерін тапсырушының хабарлауынсыз енгізуге болады.

8.6. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік елтаңбасы салынған мөр бедерлемелерінің сақталуын арттыру, соның ішінде мұрағатқа сақтау үшін берілетін осындай мөр қойылатын құжаттарды ламинирлеуге, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Мемлекеттік елтаңбасын және шеңберіне шағын мәтінді және кинеграмманы түсіру үшін нұрлы голограмдарды пайдалануға жол беріледі.

**А қосымшасы
(анықтамалық)**

Библиография

[1] Қазақстан Республикасының «Тілдер туралы» 1997 жылы 11 шілдедегі № 151-І Заңы»;

ӘОЖ

МКС 03.160

Негізгі сөздер: мемлекеттік ұйымдар, елтаңбалық мөр, мөр қалыбы, бедерлеме, штемпельдік бояу, оларға қойылатын талаптар, қолдан жасаудан қорғау.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ПЕЧАТИ С ВОСПРОИЗВЕДЕНИЕМ ГОСУДАРСТВЕННОГО ГЕРБА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Технические требования

СТ РК 1430-2005

Издание официальное

**Комитет по техническому регулированию и метрологии
Министерства индустрии и торговли Республики Казахстан**

Астана

Предисловие

1. РАЗРАБОТАН И ВНЕСЕН Министерством культуры, информации и спорта Республики Казахстан и Национальным научно-техническим центром Республики Казахстан

2. УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ приказом Комитета по техническому регулированию и метрологии Министерства индустрии и торговли Республики Казахстан от 1 декабря 2005 года № 441

**3. СРОК ПЕРВОЙ ПРОВЕРКИ
ПЕРИОДИЧНОСТЬ ПРОВЕРКИ**

**2010 год
5 лет**

4. ВВЕДЕН ВПЕРВЫЕ

Настоящий стандарт не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания без разрешения Комитета по техническому регулированию и метрологии Министерства индустрии и торговли Республики Казахстан

Содержание

1	Область применения	1
2	Нормативные ссылки	1
3	Определения	1
4	Общие положения	2
5	Технические требования к печати с воспроизведением Государственного герба Республики Казахстан	3
6	Технические требования к материалам и покупным изделиям, применяемым для изготовления печатей с воспроизведением Государственного герба Республики Казахстан	4
7	Технические требования к клише гербовой печати, изготовленной из резины	5
8	Технические требования по защите от подделки печатей с воспроизведением Государственного герба Республики Казахстан	6
Приложение А Библиография		7

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**ПЕЧАТИ С ВОСПРОИЗВЕДЕНИЕМ ГОСУДАРСТВЕННОГО ГЕРБА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН****Технические требования****Дата введения 2007.01.01.****1 Область применения**

Настоящий стандарт (Настоящий стандарт) устанавливает технические требования на печати с воспроизведением Государственного герба Республики Казахстан государственных органов и организаций Республики Казахстан.

Обязательные требования к печатям с воспроизведением Государственного герба Республики Казахстан изложены в разделе 5 настоящих технических требований.

Настоящий стандарт обязателен для применения всеми государственными организациями Республики Казахстан (далее – государственные организации) и иными организациями, осуществляющими деятельность в сфере изготовления печатей, независимо от форм собственности (далее – организации).

2 Нормативные ссылки

2.1. В настоящем стандарте использована ссылка на следующий стандарт:

СТ РК 989-2004 Государственный герб Республики Казахстан. Форма, размеры и технические требования.

3 Определения

В настоящем стандарте применены следующие термины с соответствующими определениями.

3.1. Печать: Устройство, содержащее печатную форму, для нанесения штемпельной краской на бумагу оттисков этой формы.

3.2. Клише: Печатная форма для воспроизведения изображения.

3.3. Оттиск: Изображение клише печати на бумаге.

Издание официальное

3.4. Печать с воспроизведением Государственного герба Республики Казахстан: Печать, имеющая в центре клише изображение Государственного герба Республики Казахстан и используемая исключительно для подтверждения (удостоверения) подлинности документов, подписанных должностными лицами государственных органов и организаций.

3.5. Штемпельная краска: Специальное красящее вещество, предназначенное для нанесения оттисков на бумагу с помощью клише печати.

3.6. Штемпельная подушка: Материал, несущий в своем объеме штемпельную краску, которая переносится на печатающие элементы клише печати при его контакте со штемпельной подушкой.

3.7. Печатающий элемент: Участок клише печати, воспринимающий штемпельную краску и передающий ее на бумагу.

4 Общие положения

4.1. Печати с воспроизведением Государственного герба Республики Казахстан (далее – гербовые печати) изготавливаются по заявке государственного органа или организации за подписью руководителя.

4.2. При заказе гербовой печати государственная организация к заявке должна приложить:

- эскиз гербовой печати, выполненный точно, четко, чисто и разборчиво;
- выписку из Устава (Положения) с полным и сокращенным (если таковой предусмотрено) наименованием, заверенная в установленном порядке.

4.3. Для изготовления гербовой печати необходимо также указать основания: создание или реорганизация государственной организации, замена печати в связи с износом и утерей печати.

4.4. Тексты гербовых печатей государственных организаций должны содержать их наименования в соответствии с Законом Республики Казахстан «О языках в Республике Казахстан» [1].

4.5. Не допускается изготавливать два и более экземпляров гербовой печати, имеющих на информационном поле одинаковое текстовое содержание. При изготовлении гербовых печатей с одинаковым текстовым содержанием для структурных подразделений государственной организации, если это предусмотрено уставом или положением последней, текстовая часть дополняется порядковым номером - арабскими цифрами или символом (ми) - « * ».

4.6. При утере гербовой печати изготавливается ее дубликат с дополнительным реквизитом на информационном поле - литерой «Д».

4.7. При оформлении заявки на повторное изготовление гербовых печатей государственная организация должна предоставить вместе с

эскизами новых печатей копию акта об уничтожении или утере предыдущих печатей.

4.8. Ответственность за организацию учета, хранения и использования гербовых печатей возлагается на руководителя государственной организации.

4.9. Уничтожение гербовых печатей государственные организации должны проводить в установленном порядке.

5 Технические требования к печати с воспроизведением Государственного герба Республики Казахстан

5.1. Гербовая печать должна изготавливаться в соответствии с требованиями настоящего стандарта, заявкой государственного органа и организации и эскизом гербовой печати.

5.2. Гербовая печать должна изготавливаться круглой формы.

5.3. Минимальный диаметр клише гербовой печати – $25 +1$ мм, максимальный диаметр – $50 -1$ мм.

5.4. По внешнему кольцу клише гербовой печати ограничивается ободом толщиной $1,3 +0,1$, на котором располагается микротекст в негативном начертании (белый текст на черном фоне).

Микротекст должен состоять из информации о предприятии-изготовителе гербовой печати (наименование изготовителя, номер и дата выдачи лицензии, год, месяц и дата изготовления печати, а также и другой информации, определяемой изготовителем).

5.5. В центре клише гербовой печати располагается зеркальное изображение Государственного герба Республики Казахстан.

5.5.1. Минимальный размер изображения Государственного герба должен вписываться в окружность диаметром $15 +1$ мм.

5.5.2. Воспроизводимое изображение Государственного герба Республики Казахстан на гербовой печати должно соответствовать требованиям СТ РК 989.

5.5.3. Вокруг Государственного герба Республики Казахстан на расстоянии $1 - 0,1$ мм располагается по окружности микротекст в позитивном начертании (черный текст на белом фоне). Микротекст должен содержать информацию о заказчике гербовой печати, в т.ч. регистрационный налоговый номер государственной организации – РНН.

5.5.4. Между концентрическими окружностями с позитивным и негативным микротекстами располагаются концентрические строки информационного поля. Во внешней и последующих строках информационного поля по часовой стрелке и симметрично относительно вертикальной оси клише печати располагается полное наименование государственной организации в именительном падеже и в скобках – его краткое наименование.

Сокращенное наименование приводится в тех случаях, когда оно закреплено в учредительных документах и помещается в круглых скобках после полного наименования.

5.6. В нижней части информационного поля против часовой стрелки симметрично относительно вертикальной оси клише печати размещается вспомогательная информация о гербовой печати:

порядковый номер гербовой печати (если печать изготовлена не в единственном экземпляре), обозначаемый арабскими цифрами, начиная с цифры 2 для второй печати;

дополнительный (ые) символ (ы) - « * »;

буква «Д» (при повторном изготовлении утерянной гербовой печати) с порядковым номером дубликата, обозначаемым римскими цифрами, начиная с цифры I для первого дубликата печати.

5.7. Наименование государственной организации должно соответствовать наименованию, закрепленному в Уставе (Положении). При наличии у государственной организации вышестоящего органа его полное наименование располагается перед полным наименованием государственной организации.

5.8. Гербовые печати должны быть изготовлены таким образом, чтобы при их проверке и использовании на документе оставался четкий оттиск всех элементов изображения. Насыщенность и цветовой тон всех участков оттиска должны быть равномерными. Не допускаются визуально различимые: выдавливание краски за края печатающих элементов, недопечатки и непропечатки, искажения деталей изображения на оттиске, а также смывание и стирание.

5.9. В оттиске должны проявляться все обязательные и дополнительные элементы изображения и защиты.

5.10. Специальные требования к упаковке, маркировке и транспортированию гербовой печати не предъявляются.

6 Технические требования к материалам и покупным изделиям, применяемым для изготовления гербовой печати с воспроизведением Государственного герба Республики Казахстан

6.1. Клише гербовой печати изготавливается из резины, предназначенной для лазерной гравировки или другого материала с техническими показателями, соответствующему этой резине, а также обеспечивающего выполнение требований настоящего стандарта.

6.2. В резине для изготовления клише гербовой печати недопустимо присутствие раковин, визуально различимых в лупу с 15-кратным увеличением, визуально различимых вздутий, растрескиваний и коробления.

Набухание резины в водно-спиртовых смесях не должно превышать 5% массы при любых концентрациях спирта, относительно удлинение резины на

разрыв должно быть не менее 200%.

Толщина резины для изготовления клише гербовой печати должна быть не менее $2 + 0,2$ мм. Резина при обработке должна позволять гравировку на глубину от 0,25 до 1,8 мм.

6.3. Штемпельная подушка и штемпельная краска, должны обладать характеристиками, обеспечивающими выполнение требований настоящего стандарта.

6.3.1. При получении оттиска на бумаге впитывание и высыхание штемпельной краски на поверхности бумаги должно происходить не более чем за 10 с без остаточного отмарывания и обладать устойчивостью к смазыванию и стиранию.

6.3.2. Штемпельная краска после получения оттиска на бумаге не должна изменять визуально различимую цветовую насыщенность при дневном свете и комнатной температуре в защищенном и незащищенном от прямых солнечных лучей месте, а также геометрические характеристики изображения и характеристики элементов защиты.

7 Технические требования к клише гербовой печати, изготовленной из резины

7.1. Минимальная допустимая высота букв шрифта на информационном поле клише гербовой печати – не менее $1,5 + 0,1$ мм, ширина штрихов знака шрифта – не менее $0,1 + 0,01$ мм.

7.2. Угол наклона боковых поверхностей печатающих элементов по отношению к перпендикуляру к плоскости клише гербовой печати должен быть от 40 до 70 градусов.

7.3. Глубина пробельных элементов соответствует размерам этих элементов согласно таблице 1.

Таблица 1 – Соотношение размера и глубины пробельных элементов

Размер пробельного элемента	Глубина пробельного элемента
от 0,03 до 0,1	От 0,1 до 0,25
0,1 до 0,15	0,25 до 0,35
0,15 до 0,5	0,35 до 0,8
0,5 до 5,0	0,8 до 1,2
5,0	1,2 до 1,8

7.4. После изготовления клише гербовой печати поверхность печатающих элементов должна быть гладкой. Если имеются царапины и рубцы, то они должны быть визуально различимы только через лупу 15-кратного увеличения.

8 Технические требования по защите от подделки печатей с воспроизведением Государственного герба Республики Казахстан

8.1. Гербовые печати должны нести в себе не менее четырех обязательных элементов защиты от подделки. Обязательными элементами защиты от подделки гербовых печатей являются:

микротекст типа «черный текст на белом фоне», расположенный по окружности внешнего кольца обода гербовой печати. Размер букв микротекста от 0,5 до 0,8 мм;

микротекст типа «белый текст на черном фоне», расположенный по внутреннему кольцу, отделяющему строки текста информационного поля от изображения Государственного герба Республики Казахстан. Размер букв микротекста от 0,5 до 0,8 мм;

наличие линий толщиной 0,08 мм;

изменение отдельных букв шрифта и внесение в изображение печати микрографических элементов, которые не обнаруживаются невооруженным взглядом.

8.2. По требованию государственной организации для повышения защиты от подделки гербовых печатей могут применяться дополнительные элементы защиты, в том числе:

наличие элементов с полутоновым растром линиатурой не ниже 80 линий на сантиметр и плотностью не более 20% с различной формой растровых точек;

визуально неразличимое изменение геометрических пропорций печати, придание им незначительно (не более 10%) неправильной формы, внесение в изображение печати дефектов, имитирующих естественные дефекты резины;

внесение в изображение печати скрытых элементов защиты, позволяющих идентифицировать изготовителя печати и устройство, на котором данная печать была изготовлена.

8.3. Дополнительные средства защиты от подделки гербовых печатей не должны допускать возможности их воспроизведения на устройствах для изготовления печатей с более низкой разрешающей способностью.

8.4. Разрешающая способность оборудования для изготовления гербовых печатей должна быть не менее 800 точек на сантиметр.

8.5. Для контроля за изготовлением и использованием гербовых печатей допускается без уведомления заказчика введение дополнительных элементов защиты от подделки, наличие которых не может быть проконтролировано визуально.

8.6. Для повышения сохранности оттисков печатей с воспроизведением Государственного герба Республики Казахстан, в том числе передаваемых для архивного хранения, допускается ламинирование документов, на которых ставится такая печать, а также использование радужных голограмм для нанесения Государственного герба Республики Казахстан и окружности с микротекстом и кинеграммой.

Приложение А
(справочное)

Библиография

[1] Закон Республики Казахстан от 11 июля 1997 года N 151-І «О языках в Республике Казахстан».

УДК

МКС 03.160

Ключевые слова: государственные организации, гербовая печать, клише печати, оттиск, штемпельная краска, требования к ним, защита от подделки.

Басуға _____ кол қойылды Пішімі 60×84 1\16
Қағазы офсеттік. Қаріп түрі «Times New Roman»
Шартты баспа табағы 1,86. Таралымы 20 дана. Тапсырыс 184

«Қазақстан стандарттау және сертификаттау институты»
республикалық мемлекеттік кәсіпорны
010000, Астана қаласы, Өуезов көшесі, 104/1 үй
тел/факс: 8 (3172) 39-50-27